

CAPITOLUL I

Vocația

— Vasăzică, eliminat pentru purtare indecentă, așa-i? spuse tutorele lui Paul Pennyfeather. Mulțumește-i Domnului că l-a cruțat pe sărmanul tău tată de această rușine. Asta-i tot ce pot să-ți spun.

În Onslow Square se așternu tăcerea, întreruptă doar de melodia lui Gilbert și Sullivan¹, cântată de gramofonul din micul budoar trandafiriu al fiicei tutorelui, care locuia la etaj.

— Fiică-mea nu trebuie să afle nimic despre povestea asta, adăugă tutorele.

Și, după o altă pauză, continuă:

— Ei bine, cunoști clauzele testamentului tatălui tău. A lăsat suma de cinci mii de lire, care o să-ți revină în întregime în ziua când vei împlini douăzeci și unu de ani, dobânda urmând să fie consacrată educației tale. Dacă nu mă-nșel, vei împlini vârsta aceasta de azi în unsprezece luni. În cazul când educația ta s-ar încheia înainte de termenul prevăzut, tatăl tău m-a autorizat să-ți refuz suma dacă aş aprecia ca nesatisfăcător felul tău de viață. Nu cred că aş fi demn de încrederea cu care m-a investit sărmanul tău tată, dacă,

¹ William Gilbert (1836–1911) și Arthur Sullivan (1842–1900), autorii unor faimoase opere comice.

în actualele împrejurări, aş continua să-ţi dau bani. De asemenea, eşti cel mai în măsură să-ţi dai seama că mi-ar fi cu neputinţă să-ţi permit să locuieşti sub acelaşi acoperiş cu fiica mea.

— Bine, dar ce-o să se întâmple cu mine? întrebă Paul.

— Cred că ar trebui să-ţi găseşti o slujbă, răspunse tutorele său, îngândurat. E cel mai bun mijloc de a-ţi scoate din cap gândurile necurate.

— Ce fel de slujbă?

— O muncă simplă, temeinică şi sănătoasă. Ai dus o viaţă prea ferită de griji, Paul. Poate că eu sunt de vină. O să-ţi prindă nespus de bine să cunoşti puţin realitatea, să priveşti lucrurile în faţă, să vezi viaţa aşa cum e. Ce zici?

Şi tutorele îşi aprinse un nou trabuc.

— N-am, oare, dreptul la niciun ban? întrebă Paul.

— La absolut niciunul, dragul meu băiat, răspunse tutorele, pe un ton destul de vesel...

În primăvara aceea, fiica tutorelui îşi făcu două rochii noi de seară: împodobită cu ele, se logodi cu un tinerel bine-crescut, de la Departamentul Lucrărilor Publice.

— Eliminat pentru purtare indecentă, aşa-i? spuse domnul Levy, de la agenţia „Church and Gargoyles”, care procura locuri în învăţământ. Nu cred că-i bine să pomenim despre asta. De fapt, nici nu mi-ai spus nimic, oficial. Noi numim asta „educaţie întreruptă din motive personale”, pricepi?

Și, ridicând receptorul, întreabă:

— Domnule Samson, avem vreun post disponibil pentru o persoană de sex bărbătesc din categoria „educație întreruptă“?... În regulă! Adu-o aici, te rog... cred că avem exact ceea ce-ți trebuie dumitale, adăugă domnul Levy, întorcându-se din nou spre Paul.

Un tânăr aduse o hârtie.

— Ce spui de asta?

Paul citi hârtia:

Ofertă de serviciu confidențială.

Augustus Fagan, Esq., Ph. D., castelul Llanabba, North Wales, are urgentă nevoie de tânăr profesor să predea literaturile clasice și cea engleză la nivel universitar, precum și matematicile, germana și franceza, ca materii secundare. Experiența pedagogică este esențială, ca și stăpânirea la perfecție a sporturilor.

Categoria școlii: școală.

Salariul oferit: 120 lire cu drept de reședință.

Răspundeți prompt, dar cu precauție (adresa de pe plic: Esq. Ph. D.), adăugând copii după referințe și fotografii, dacă le socotiți recomandabile, și menționând că ați aflat prin noi de acest post vacant.

— S-ar putea să ți se potrivească perfect, spuse domnul Levy.

— Dar nu știu o boabă nemțește, n-am pic de experiență pedagogică, n-am niciun fel de referințe și nu știu să joc crichet.

— N-are rost să fii prea modest, spuse domnul Levy. E de mirare câte materii poate preda un om, când încearcă. Păi, chiar în trimestrul

trecut am trimis la una dintre principalele noastre școli publice, în calitate de profesor de științe, pe un om care nu călcase niciodată într-un laborator. Venise la noi să ceară lecții particulare de muzică. Acum se descurcă foarte bine, cred. Și-apoi, dr. Fagan nu se poate aștepta la *toate* pentru salariul pe care-l oferă. Între noi fie vorba, Llanabba nu se bucură de o faimă prea grozavă. Vezi dumneata, noi clasificăm școlile în patru categorii: „școală superioară“, „școală de prim-rang“, „școală bună“ și „școală“. Sincer vorbind, „școală“ pur și simplu e destul de rău. Cred că vei socoti foarte convenabil acest post. După câte știu, nu există decât alți doi candidați, iar unul dintre ei este complet surd, săracul de el!

A doua zi Paul se duse la agenția „Church and Gargoyle“ să-l vadă pe dr. Fagan. Nu trebui să aștepte mult: dr. Fagan sosise înaintea lui și-i interoga pe ceilalți candidați. Peste câteva minute domnul Levy îl conduse pe Paul în încăpere, îl prezentă lui Fagan și-i lăsă singuri.

— Un examen foarte istovitor, spuse dr. Fagan. Sunt convins că-i un tânăr foarte drăguț, dar n-am reușit să-l fac să înțeleagă nimic din tot ce i-am spus. Dumneata mă auzi deslușit?

— Perfect.

— Bine. Atunci, să trecem la treabă.

Paul îl privea cu sfială peste masă. Dr. Fagan era foarte înalt, foarte bătrân și foarte bine îmbrăcat; avea niște ochi cufundați în orbite, iar

sprâncenele-i negre erau acoperite de smocuri dese de păr alb. Avea un cap foarte lung, care se legăna ușor în timp ce vorbea; vocea lui avea o mie de modulații, ca și cum ar fi luat, cândva, lecții de elocință; mâinile îi erau foarte păroase, iar degetele răsucite ca niște gheare.

— După câte înțeleg, n-ai deloc experiență.

— Da, sir, mă tem că n-am.

— Asta e în multe privințe avantajos. Prea repede se capătă tonul profesional și se pierde viziunea. Firește, însă, trebuie să fim practici. Eu ofer un salariu de o sută și douăzeci de lire, dar numai unui om cu experiență. Am aici scrisoarea unui tânăr care posedă o diplomă în silvicultură. Ar vrea să câștige pe seama ei încă zece lire pe an, dar eu am nevoie de viziune, nu de diplome, domnule Pennyfeather. Înțeleg, de asemenea, că ai părăsit cam brusc universitatea. Ia spune-mi, din ce pricină?

Asta era întrebarea de care se temuse Paul și la care, conform educației primite, se hotărâse să răspundă sincer:

— Am fost eliminat pentru comportare indecentă, sir.

— Zău? Chiar așa? N-am să-ți cer amănunte. Practic meseria de dascăl de îndeajuns de multă vreme ca să știu că nimeni nu o îmbrățișează fără a avea un motiv foarte temeinic, pe care-l ascunde cu grijă. Dar, ca să fim încă o dată practici, domnule Pennyfeather, nu prea îmi pot permite să plătesc o sută douăzeci de lire unui om care-a fost eliminat pentru comportare indecentă. Ce-ar fi să-ți dăm, pentru început, un salariu de nouăzeci de lire pe an? Trebuie să mă

întorc la Llanabba chiar în astă seară. Mai rămân șase săptămâni până la încheierea trimestrului, și am pierdut pe nepregătite un profesor. Te aștept mâine seară. Există un tren excelent care pleacă pe la zece, din gara Euston. Cred c-o să-ți placă slujba – adăugă el, visător – vei constata că școala mea are la temelie un ideal, idealul slujirii aproapelui și al camaraderiei. Mulți dintre băieți provin din familiile cele mai distinse. În trimestrul acesta a venit la noi și micul lord Tangent – știi, fiul contelui de Circumference. E un băiat tare drăguț! Cam împrăștiat, firește, ca toată familia lui, dar plin de *personalitate*!

Dr. Fagan oftă adânc și continuă:

— Aș vrea să pot spune același lucru despre personalul meu. Între noi fie vorba, Pennyfeather, cred că va trebui să mă descotorosesc de Grimes cât mai curând cu putință. *Nu* are o pregătire bună, iar băieții observă asta. Cât despre predecesorul dumitale, era un tânăr foarte agreabil. Mi-a părut rău că a trebuit să mă despart de el. Dar avea obiceiul să se-ntoarcă la orice oră din noapte, cu motocicleta, trezindu-mi fetele din somn. Mai avea un obicei – să împrumute bani de la băieți, sume destul de mari, spre supărarea părinților. Am fost nevoit să-l dau afară... Totuși, mi-a părut foarte rău. Avea *personalitate*!

Dr. Fagan se ridică, își potrivește pălăria într-un unghi de mare distincție și-și puse o mânășă.

— La revedere, dragul meu Pennyfeather. Cred, ba chiar sunt convins, că vom colabora perfect. Simt întotdeauna asemenea lucruri.

— La revedere, sir, spuse Paul.

— Cinci la sută din nouăzeci de lire înseamnă patru lire și zece șilingi, rosti domnul Levy, jovial. Poți plăti chiar acum sau la primirea salariului pentru primul trimestru. Dacă plătești acum, beneficiezi de o reducere de 15 la sută. Ar fi trei lire, șase șilingi și șase pence.

— Vă plătesc când o să-mi încasez leafa, spuse Paul.

— Cum dorești. Sunt foarte bucuros că ți-am putut fi de folos.